

Alışveriş Merkezleri Neyin Merkezinde

– Abdullah GÜNDEM · 25 Şubat 2010

Günümüzde değişen ve gelişen şartlar bakkalları ve küçük esnafı zor durumda bırakmaktadır. Çoğu bakkal, dükkânını işletmemekte ve kapatmak zorunda kalmaktadır. Her geçen gün azalan bu mekânlar, artık yavaş yavaş tatlı bir hatıra olarak hafızamızda kalacaklar. Hatta birçok mahallede bakkalların yerini marketler aldı bile. Şimdi ise marketlerin yerini alışveriş merkezlerinin alması söz konusu.

Alışveriş merkezleri haftada en az bir kere uğradığımız yerler olmaya başladı. Bu alışkanlık, yılın her mevsiminde devam ettiğimiz bir uygulamaya dönüşüyor. İç ferahlatan ilkbahar günlerinde ağaçlık alanlarda çoluk çocuğumuzla dolaşmak yerine o gürültülü ve havasız alışveriş merkezlerini tercih ediyoruz. Kafamız şişene, ayaklarımız ağrıyana kadar o mağaza benim, bu mağaza senin geziyoruz. Bu arada kredi kartlarıyla yaptığımız hesapsız harcamalar, zaten sınırlı olan bütçemizi daha da zora sokuyor.

Alışveriş merkezleri ile ilgili en büyük endişem insanlar arasındaki samimi ilişkilerin azalmasına sebep olmasıdır. Almak istediğiniz eşyanın bulunduğu mağazaya veya markete gidiyorsunuz. Bütün eşyalar raflara dizilmiş, üzerlerine etiketleri iliştilmiş. Sadece bakıyor ve alıyorsunuz. Çevrenizde sizin gibi bir sürü insan var; ama kimse başkasıyla ilgilenmiyor. Aslında etraf kalabalık; ancak herkes yalnız. İşin tuhaf tarafı bu yalnızlıktan herkes memnun görünüyor. Göz ardı edilen bir şey var ki diyalogsuzluk hepimizi bencilleştiriyor, bireyselleştiriyor, yalnızlaştırıyor.

Küçük esnaf dediğimiz dükkânlardan yapılan alverişler ise bizleri sosyalleştiriyor. Her şeyden önce karşınızda bir muhatabınız var, ne istediğinizi ona söylüyorsunuz, o da sizin için en uygun olanını size veriyor. Ayrıca diyaloglar sadece alışveriş ile ilgili de olmuyor, gittiğiniz dükkân muhtemelen az çok tanıştığınız bir kişi oluyor, bu sebepten hal hatır soruluyorsunuz. Aranızda sıcak bir konuşma geçiyor, dükkândan ayrılırken yüzünüzde memnun edici bir tebessüm ile ayrılıyorsunuz.

Pazardan meyve sebze aldığım zaman dönüşte müthiş bir rahatlama hissediyordum. Önceleri bunun sebebini bilemiyordum. Şimdi ise artık biliyorum. Beni rahatlatan şey oradaki ikili diyaloglarımız. İnsan, yapısı itibarıyla sıcak diyaloglara ihtiyaç duymaktadır. Bu kısa konuşmalar bizi psikolojik açıdan tedavi ediyor. Bu durum çağımızın psikolojik hastalıklarının bir sebebini de ortaya çıkarıyor : Diyalogsuzluk

Eskiden sıkıldığımız zaman "Bu hafta sonu kimlere gidelim, hangi dostumuzu ziyaret edelim." diye düşünürken artık insanlar hangi alışveriş merkezine gidelim diye plan yapmaktadırlar. Bu yerler "yaşam alanı" diye anılmaya başladı. Arkadaşlarımıza ayırmaya kıyamadığımız vakitlerimizi hesapsızca bu yerlerde harcıyoruz. Aynı zamanda muhtaç olanlara vermekten kaçındığımız paralarımızı da ... Tüketim çılgınlığı, çepeçevre sarmış hepimizi ne kadar tüketirsek o kadar mutlu oluyoruz.

Kendimize engel olmalı, içimizde yer etmiş olan alışveriş çılgınlığını terbiye etmeliyiz. Sadece bir gömlek almak için girdiğimiz mağazalardan onlarca eşyayla çıkıyoruz. Yarım saat için giriyoruz, beş saatte zor çıkıyoruz. Böylelikle bu yerler hayatımızın merkezine oturuyor. Hayat, alışverişten ibaret değil; niçin bu eylemi merkeze oturtuyoruz.